

פרוטוקול ישיבת נשיאות

מיום שני, ו' אדר התשפ"ו, 23/2/2026
הישיבה התקיימה במכללה האקדמית נתניה

משתתפים:

סיון קורן, יו"ר ההתאחדות
לירן בסון, סיו"ר ההתאחדות
יוני מרגוליס, מנכ"ל ההתאחדות
רו"ח שי סופר, מבקר הפנים של ההתאחדות (באמצעות ZOOM)
יוגין קנדל – יו"ר מייסד מכון ISFI
ריטה ינקובסקי – סמנכ"ל תפעול וקהילה ISFI
רון צור – שותף מייסד מכון ISFI
רומי פדר – יו"ר מנהלת מחקר ומדיניות ISFI
דניאלה קנדל – שותפה מייסדת ISFI
מתנאל חגואל, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות מכללת הרצוג
עידו סורוקה, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות שערי מדע ומשפט
מנדל וגנר – יו"ר אגודת הסטודנטים המרכז האקדמי לב
אליהו בן הרוש, יו"ר אגודת הסטודנטים עזריאלי מכללה אקדמית להנדסה ירושלים
זיו ברטפלד, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטים בסמינר הקיבוצים
נדב גולן, יו"ר איגוד הסטודנטים והסטודנטיות של בצלאל
גיל פדלון, יו"ר אגודת הסטודנטיות והסטודנטים בית ברל
מוריה יעיש, יו"ר אגודת הסטודנטים כנרת
ירין אילוז, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות אוניברסיטת אריאל
אריק בידר, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות בעברית
אורי שחר, יו"ר יוצא אגודת הסטודנטים של המכללה האקדמית (אפקה) להנדסה בת"א
ירין שושן, יו"ר נכנס אגודת הסטודנטים של המכללה האקדמית (אפקה) להנדסה בת"א
נופר משה, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות המרכז האקדמי פרס
סוף קרטיס, יו"ר אגודת הסטודנטים של מכללת נתניה
ליאור ארד, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות של המסלול האקדמי המכללה למנהל
גל שינוטר, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות של אוניברסיטת ת"א
וובה מושנוי, יו"ר האגודה הסטודנטית מכללת קיי ב"ש
לידור באשר, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות דוד ילין
רמי ורטמן, יו"ר אגודת הסטודנטים שנקר
מאי חנגל, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטים של האוניברסיטה הפתוחה
נתנאל משש, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות של המכללה האקדמית עמק יזרעאל
טהר ברדה, יו"ר אגודת הסטודנטים אוניברסיטת בר-אילן
דניאל וינברג, יו"ר אגודת הסטודנטים והסטודנטיות האקדמית ת"א - יפו

על סדר היום:

1. הרצאה יוג'ין קנדל – מכון ISFI
2. קבלת יו"רים חדשים ופרידה מי"ר יוצא
3. אישור נוסח מחודש לכתבי שיפוי דח"צים באלחון – דיון והצבעה

פרוטוקול דיון:

סינו קורן: ערב טוב. אנחנו מארחים היום את חברי סגל מכון ISFI, המכון האסטרטגי לעתיד ישראל. נתחיל בהרצאה ולאחר מכן נעבור לסדר היום של הישיבה.

1. הרצאה יוג'ין קנדל – מכון ISFI

יוג'ין קנדל: שלום לכולם, נחמד מאוד לראות סטודנטים. לפני שנתיים פרשתי אחרי 27 שנים באוניברסיטה. כבוד עבורנו שהזמנתם אותנו. אנחנו רוצים לדבר איתכם על נושאים שלטעמנו מאוד רלוונטיים לכם ולאנשים שאתם מייצגים. אני רוצה לספר לכם על דבר שקרה לי לפני חודשיים. בבית שלי יש שתי קומות ובאחד הימים מזג האוויר היה גשום מאוד. אחרי כמה ימים התחילה נזילה בתוך הבית, דווקא מהקומה התחתונה. ניסיתי להבין מה הבעיה. יכולתי לחכות לקיץ לטפל בתקלות ולקוות שבחורף הבא יהיה בסדר. אבל החלטתי להזמין איש מקצוע שימצא את המקור של הבעיה ויתקן הכל בשביל למנוע סכנה עתידית כמו קריסה של התקרה. למה זה רלוונטי אלינו? אנחנו רוצים לשכנע אתכם שהבית המשותף שלנו, מדינת ישראל, נמצא במצב הזה. אנחנו מזהים בעיות רבות להן שורש אחד. אבל במקום למצוא את השורש אנחנו 'מזמינים טייחים' מזדמנים ומתפלאים שהבעיה לא נעלמת. המסר שלנו קשה: אני בן 67. הילדים שלי כבר עברו במוסדות שלכם, אני כבר יכול להסתדר ולחיות בבית ש'נוזל מהתקרה'. אבל הבית הזה עלול להתפורר ובזמן שלכם הוא עלול לקרוס. זאת בשורה קשה ועלינו לחפש את שורש הבעיה ולטפל בה, לטובת הילדים והנכדים שלכם. זאת המטרה שלנו. אני רוצה לספר לכם את הסיפור על החוסן של מדינת ישראל ואתחיל בצפון אירלנד. מדובר במדינה בשליטה של הממלכה המאוחדת שבה במשך 60 שנה (משנות ה-30 עד סוף שנות ה-90) הפרוטסטנטים והקתולים היו במלחמה והרגו אחד את השני, כ-5,000 איש סה"כ. לבסוף הם הפסיקו בזכות ההבנה שהיריבות היא האויב, כי הרצון בהגנה מוביל למאבק הפיזי. ב-1999 נחתם הסכם "Good Friday" לפיו הוחלט שמפסיקים את ההרג. זאת בעקבות שוויון המעמד, לפיו האחד אינו מסכים עם האחר, אך מכיר בזכותו לדעות משלו ובלגיטימציה שלהן כשוות לדעות האחר. בכך אין ביקורת כלפי הקבוצה האחרת, אין האשמות. עוסקים רק בעובדות.

דו"ח זה מציג את השינויים הצפויים באוכלוסיית מדינת ישראל מ-2005 ועד 2065, בחלוקת לאוכלוסיות: 'ערבית', 'חרדית' ו'כל השאר' (יהודים לא חרדים). חלוקה זו מייצגת את שלוש מערכות הערכים, חזונויות ואורח חיים במדינת ישראל אשר מתנגשים אחד בשני. האוכלוסייה הערבית אינה מתחברת לרעיון הציוני ולכן מעוניינת במדינת 'כל אזרחיה'. וגם שתי הקבוצות היהודיות חלוקות בדעתן לגבי אופי התנהלות המדינה. אי הסכמות אלה צפויות להוביל לשינויים חסרי תקדים בהיסטוריה אנושית, מבחינת השינוי בלודה. האוכלוסייה החרדית צפויה לגדול פי 3

בתקופת הזמן הזו. בעוד ששתי האוכלוסיות האחרות צפויות להצטמצם, ובמיוחד אוכלוסיית 'כל השאר'.

מתנאל חגואל: האם הדו"ח לוקח בחשבון גורמים כמו עלייה לדוגמה?

יוג'ין קנדל: לא. זו אוכלוסייה קיימת כפי שהיא הולכת להיפתח.

מתנאל חגואל: ואם יגיעו לפה אלפי עולים? ממערב אירופה, ארצות הברית.

יוג'ין קנדל: המספרים אינם משמעותיים דיו בכדי לשנות את התחזית.

מתנאל חגואל: אמירה זו נאמרה גם לפני 40 שנה ואז נפל "מסך הברזל" ששינה את התחזית.

יוג'ין קנדל: אתה צודק לחלוטין. אבל כרגע, אין לנו משהו שאנחנו צופים שינבא כניסה של אוכלוסיות כל כך גדולות. בהקשר זה, אם נעשה תחזית של גידול אוכלוסייה חרדית במספרים ולא באחוזים כך שהניבוי יותר מדויק, הצפי הוא שהאוכלוסייה החרדית גדלה בערך פי 2, כל 16 שנה. אלו הן עובדות והן מתעצמות לאורך זמן. אנו רוצים שתבינו את הרקע להתפתחות הצפויה. אם נתייחס לאוכלוסייה החרדית לית נקבל צפי לפיו האוכלוסיות החרדית והחרד"לית הן הרוב של המדינה (רוב משמעותי אך לא אבסולוטי).

עידו סורוקה: האם הדו"ח לוקח בחשבון תנועה בין האוכלוסיות? חילונים שהופכים לדתיים למשל. לדוגמה אירוע כמו ה-7/10 שמשפיע על האנשים.

יוג'ין קנדל: לא. למ"ס לוקח את המגמות הקיימות.

מתנאל חגואל: כיצד אתה מכמת את האוכלוסייה החרדית לית? כיצד אתה מגדיר זאת סוציולוגית?

יוג'ין קנדל: אין דרך מדויקת להגדיר זאת. ניתן לשער לפי אחוזי הצבעה למפלגות המזוהות עם האוכלוסייה. למ"ס לוקח בחשבון מגמות של עשר השנים אחרונות. אי אפשר לצפות מה יקרה לאחר אירוע כמו ה-7 לאוקטובר. אין בסיס סטטיסטי לחשב התחזקות דתית או ירידה מהארץ. בכל אופן, טענה זו מגדילה את טענת הדו"ח. ובחזרה לטענתנו - אנו טוענים ששיטת הממשל (מערכת ההפעלה של מדינת ישראל) שלא השתנתה במשך 80 שנה, היא הגורמת לכלל הבעיות. בהינתן הטבלה הזאת, כדי להראות עד כמה שיטת הממשל (שנוצרה ללא כוונה ברורה ב-1948) בעייתית, אני רוצה להשוותה למערכות אחרות (אמריקאית או מדינות אירופה). מדובר במערכות שלא היינו מתנגדים להדמות להן. במערכת אמריקאית יש ממשל פדרלי, ממשל של מדינות וממשל מקומי. בכל אחד מהם יש שלוש רשויות: מחוקקת, מבצעת ושופטת. כל אחת מהן נבחרת בנפרד, כלומר 9 מערכות בחירות (ולמעשה 11 מערכות בחירות כי יש שני בתים שבהם כל אחד נבחר בנפרד). כלומר כל אזרח יכול לבחור נציגים שונים לתפקידים שונים. מצב זה מאפשר ביזור כוח מקסימאלי. החוקה היא זו שמבטיחה שביזור הכוח מתקיים. היא מחייבת את הביזור ושומרת עליו. זו הבנה מהתקופה היוונית, לפיה ביזור הכוח מונע שימוש בכוח לרעה. עכשיו נשווה את זה למערכת הישראלית: השלטון המקומי מאוד חלש יחסית מבחינת הסמכויות והאוטונומיה שלו (לא יכול

להתקין למשל רמזור ללא אישור ממשרד התחבורה). במצב זה רוב הכוח נמצא במקום אחד - הכנסת והממשלה שבחירתם נעשית במערכת בחירות אחת. כלומר אין בכלל ביזור כוח, כשהממשלה והכנסת נשלטים על ידי אותה קואליציה. כל זאת כשאין לנו חוקה אלא סט של חוקי יסוד. לצורך הדוגמה: בארה"ב, מאז הקמתה (250 שנה), תיקנו את החוקה 23 פעמים. בישראל בכל מושב כנסת יש יותר שינויים לחוקים יסוד מאשר ב-250 שנה בארה"ב. בישראל ניתן לשנות חוקי היסוד ברוב של 61 ח"כים, או בהחלטת בית משפט. כלומר לשתי הקבוצות הללו יש המון כוח ומאחר ואין לנו מגבלות קציבת כהונה כמו בארה"ב, נוצר מצב שבו יש לנו 'בית' אחד ללא חוקה.

עידו סורוקה: בעייתי לעשות את ההשוואה לארה"ב, שהרי שם נשיא מקבל את כל שנות הקדנציה. פה קדנציה יכולה להיות שנה בלבד.

יוג'ין קנדל: מטרתי היא להראות עד כמה המערכת היא ריכוזית. הן לכנסת והן למערכת המשפט יש יותר מידי כוח. אין פה ביקורת כלפי הצדדים, אלא אמירה עובדתית שישנה התנגשות שאי אפשר להפסיק. השיטה של ישראל היא הקיצונית מבין המדינות המפותחות ואין דומה לה. זו שיטה שמדינת ישראל הגדירה אותה כחוקית ואנו רוצים להסביר לכם מדוע היא הרסנית למדינת ישראל. ללא תלות בדעות פוליטיות, מדובר בשיטה שחלה על כולם ומביאה אותנו להרס תמידי של מדינת ישראל. השאלה היא איך לוקחים שיטה שיש לה כל כך הרבה כוח ומונע ממנה לעשות בו שימוש לרעה? בארצות הברית יש שיטה שנקראת checks and balances לפיה מערכות שונות בודקות אחת את השנייה באופן קבוע וכך מייצרות איזון. בישראל זה נקרא 'איזונים ובלמים', והמשמעות בעשורים האחרונים היא שמערכת המשפט והכנסות הכניסו לתוך הממשלה מערכת בלמים. זה מאוד ייחודי. המילה 'בלמים' לא צריכה להיות בלשון של מבנה הממשלה. זוהי עוד דוגמה לבעייתיות שבשיטה. אנחנו עומדים כרגע על פרשת דרכים שמובילה לשני כיוונים (זה לא הולך לקרות מחר בבוקר): כיוון אחד הוא כיוון של מדינה חזקה ומשגשגת, שבנויה על עמודי תווך: הראשון, חברה מלוכדת - אנשים שמוכנים לקחת סיכונים אחד בשביל השני. השני, כלכלה תחרותית - כלכלה שיוצרת לייצר משאבים שבעזרתם אפשר לממן ביטחון ורמת חיים גבוהה. והשלישי, ממשלה קומפטנטית ופונקציונאלית. בעזרת שלושת אלה יהיה לנו ביטחון מקיף שיאפשר לנו להיות פה. אם נוריד אחד מהם, אנחנו בבעיה. הטענה שלנו אינה פוליטית, זה לא רצון לקדם את עצמנו. המטרה שלנו היא שלנכדים שלנו תהיה מדינה, זה הדבר היחיד שמניע אותנו. יש צורך ביסודות איתנים ויציבים עליהם יוכלו להתקיים עמודי התווך. עמוד תווך שיושב על בסיס רעוע, ייפול. זו הטענה המרכזית שלנו - אם אנחנו רוצים עמודי תווך חזקים, אנחנו חייבים בסיס חזק. הכיוון השני: מכירים את המושג run on the bank? כשמספר גדול של לקוחות בנק מסוים מחליטים למשוך את הכסף שלהם, בעקבות הפחד שהם הולכים לאבד את הכסף. במצב כזה הבנק קורס ביום אחד. לדוגמה, בנק Credit Suisse, השני בגודלו בשווייץ. לפני כמה שנים, טוויט אחד מאוסטרליה גרם לקריסת הבנק בתוך שבוע. ברגע אחד, הבנק שהיה במשך 160 שנה הבנק השני בגודלו בשווייץ, נעלם. אך למעשה הוא לא נעלם לגמרי כי ממשלת שווייץ התערבה והכריחה את הUBS, הבנק הגדול בשווייץ, לקנות את הבנק המדובר. מה שמאפיין run on the bank זה שאי אפשר לצפות מתי זה יקרה, אבל כשזה קורה זה מאוד מהיר, אלים ובלתי הפיך. בהמשך לכך, run on the country זה מצב שבו קבוצת אנשים גדולה מוציאה את הכסף שלהם מהבנק שנקרא מדינה. הדרך לעשות זאת היא לעבור למדינה אחרת. כשאדם מפסיק לשלם מיסים ומוכר את הנכסים שלו

מס' ישיבה 001/2026

הוא מייצר חוב מבחינת ההכנסות ומנגד כמעט ולא משפיע על ההוצאות (כמות ה-F35 תהיה אותו הדבר עם או בלי אדם אחד). כך, אם יש קבוצה גדולה שמאבדת אמון בעתיד שלהם במדינה והם מחליטים לעזוב, זה מצב של run on the country. מבנה המשטר שנבחר במדינה לפני 80 שנה לא עבר עדכון והשיטה הפכה להרסנית. הפתרון הוא לשדרג את השיטה. זה נדרש בשביל לקיים חברה מלוכדת. המצב הוא שכל קבוצת ערכים (חילוני, חרדי וערבי) טוענת שהאחר כופה את עצמו על הכלל. כך כל קבוצה מרגישה שהיא צריכה להגן על הערכים שלה (מהשפעת הקבוצה האחרת על הילדים שלה) ומאחר ויש חוק אחד, כל קבוצה רוצה להיות זו שכותבת אותו וכולם מוכנים להילחם על כך עד לניצחון. זוהי מלחמה מתמדת להגנה על הערכים ואי אפשר להפסיק אותה. במצב זה לא יכולה להתקיים חברה מלוכדת. המלחמה ליכדה באופן זמני אך המצב חוזר לקדמותו.

עידו סורוקה: אז אתם טוענים שצריך לסיים עם הדמוקרטיה?

יוג'ין קנדל: אתה מניח שיש צורה אחת של דמוקרטיה. זו טעות הנובעת מהעובדה שהתרגלנו למצב הנוכחי.

עידו סורוקה: אולי ניתן להמציא משהו חדש המתאים לעידן הנוכחי.

יוג'ין קנדל: אני מציע להישאר עם מדינה דמוקרטית. הטענה היא שאנו התרגלנו לדמוקרטיה הקיצונית ביותר בעולם המפותח ולכן אנו טועים להאמין שזהו הסטנדרט, אך זה לא. אנו רוצים דמוקרטיה נורמלית יותר. אפשר להסתכל על מדינות אחרות וללמוד מהם. בשבוע שעבר היינו בשווייץ ולמדנו את השיטה שלהם. זוהי מדינה דמוקרטית.

עידו סורוקה: אבל שם אין סביבם אויבים ואנשים שרוצים להרוג אותם.

יוג'ין קנדל: ההבדל הוא שהשווייצרים נלחמו במשך 700 שנה וב-1847 הייתה מלחמת האזרחים האחרונה (בין הקתולים לפרוטסטנטים), אחריה הם בנו שיטה שגרמה להפסקת הריבים.

מנדל וגנר: אני רק רוצה לציין שהשיטה החדשה הזו הובילה לכך שבמלחמת העולם השנייה הם ישבו בשקט ולא התערבו לטובת אף אחד, אף לא לטובת היהודים. אז כיצד ניתן לומר שהשיטה של שווייץ מתאימה לנו?

יוג'ין קנדל: זה לא מה שאני אומר. השווייצרים בנו שיטה שמתאימה להם, ומזה אני מציע ללמוד. בואו נשב ונבנה שיטה המתאימה לנו.

מנדל וגנר: עם מי מהאוכלוסייה אתה בונה את השיטה הזו?

יוג'ין קנדל: עם כולם.

מנדל וגנר: יש בדיחה יהודית מפורסמת שבכל עיר, אם יהיה שם יהודי אחד יהיו שני בתי כנסת. זה העם שלנו, אוהב להתווכח ולא מגיע להסכמות. אנחנו עם כזה. לצד זאת יש לך גם את הערבים (כשני מיליון).

מס' ישיבה 001/2026

יוג'ין קנדל: אז בוא נחשוב על כך. בינתיים אני מתריע שבמצב הנוכחי, בתוך 10, 15, 25 שנה, לא תהיה לנו מדינה. זו הטענה שלנו.

מנדל וגנר: אבל יש עניין עם אמונה אצל יהודים. אבא שלי הגיע לרוסיה ב-2003 והפך לרב קהילה. הראו לו את בית הכנסת אבל אמרו לו שאין פה יהודים. שנה לאחר מכן בית הכנסת נשרף ואחרי 4 שנים הוקם מחדש בעלות של 3 מיליון דולר. הקהילה היהודית מאוד התפתחה שם. נכנסה עיתונאית רוסייה (לא יהודייה) וסיפרה שכשבית הכנסת נשרף הם היו בטוחים שהעם היהודי בעיר הזו נכחד וההיסטוריה היהודית נעלמה - זה מה שהם הבינו מבחינה סטטיסטית. זה העם שלנו, הוא שונה.

יוג'ין קנדל: אני מסכים שהעם שלנו שונה. ועם זאת, אני מראה לך סכנות ואתה אומר שיהיה בסדר. יכול להיות שיהיה בסדר. גם בשנות ה-30 בגרמניה חשבו שיהיה בסדר ונכחד כמעט כל העם היהודי. אני אומר שאם יהיה בסדר אז זה טוב, אבל בואו נתכונן לאפשרות שלא יהיה בסדר, שנוכל להתמודד. בואו נשב ונחשוב.

יוני מרגוליס: יוג'ין, ברשותך, אני מציע להמשיך את נושא המחקר.

יוג'ין קנדל: אתה צודק. באשר לכלכלה, המדינה כרגע מתקדמת למצב בו לא תהיה לה יכולת לסבסד את האוכלוסייה החרדית אשר הולכת וגדלה, בעוד שאורח החיים שלה לא מאפשר לה לממן את עצמה. נכון להיום, משפחה יהודית לא חרדית ממוצעת, משלמת היום יותר ממאה אלף דולר לשנה. כסף זה מהווה את הסובסידיות לשני המגזרים האחרים - החרדי שגדל פי 3, והערבי שנשאר קבוע. מסיבה זו, ב-40 שנה הסובסידיה הזו תגדל פי 2.5. במצב זה צריך כל הזמן להגדיל את המיסים לאוכלוסייה המשלמת והשאלה היא האם כל אותם האנשים ימשיכו לשלם את המיסים, או שבשלב כלשהו הם יאמרו שנמאס להם. אם נחזור לרעיון של איזונים ובלמים, שיכולים לעצור דברים רעים, לפעמים זה גם עוצר דברים טובים. למשל בהולנד, שלה שיטת ממשל דומה לשלנו, לוקח שנתיים וחצי לבנות בניין מגורים בקרקע פרטית על ידי יזם פרטי. לעומת זאת במדינת ישראל, כשהממשלה יוזמת הקמת בניין מגורים על קרקע ממשלתית, זה לוקח 13 שנה.

עידו סורוקה: זה עניין של בירוקרטיה.

יוג'ין קנדל: אתה מעביר את האשמה לאחרים. זה לא בריא.

עידו סורוקה: הבירוקרטיה אשמה.

יוג'ין קנדל: מי זה "הבירוקרטיה"?

עידו סורוקה: פקידים הנמצאים בתפקיד במשך עשרות שנים. למשל היוע"מ שית.

יוג'ין קנדל: אתה רוצה להאשים אנשים.

עידו סורוקה: אני לא רוצה להאשים, אני רוצה לפטר אותם.

סיון קורן: הפער בשפה לדעתי הוא שיוג'ין מדבר על כשל מבני ואתה מדבר על כשל אנושי.

יוג'ין קנדל: אז אתה טועה, כי האנשים שנבחרים לתוך המערכת והמנדט שהם מקבלים זה מבנה הממשלה, שהוא פונקציה של שיטת הממשל. קיימות המון הבעיות אבל אתה לא רוצה לרדת לשורש הבעיה, אלא אתה רוצה טיח. אם תפטר עובדים ישימו עובדים אחרים.

עידו סורוקה: אני רוצה אנשים צעירים בעלי חזון שחושבים מחוץ לקופסא.

דניאלה קנדל: אז אתה אומר "זה רק אנשים". גם אם נחליף את כולם, האנשים החדשים אף הם צריכים לפעול בתוך מערכת קיימת.

עידו סורוקה: נחליף את האנשים ונחרוש את השדה קודם.

יוג'ין קנדל: המערכת היא האבנים הגדולות, אלה המרכיבות את הקרקע. מציע להתקדם: דיברנו על כך שהשיטה הנוכחית הורסת את הלכידות החברתית. הכלכלה כמו שהיא היום לא יכולה להתקדם. המצוינות של הכלכלה היום היא תוצר של עבודה בשלושים שנה אחרונות וזה לא יסתדר בראייה קדימה. הממשלה לא מתפקדת והמערכת לא יציבה כי לכל כנסת יש אפשרות לשנות כל חוק. זה מוביל לכיוון הפוך מביטחון. יש צורך לשנות את הבסיס: לבנות חזרה את הלכידות החברתית, את הכלכלה, ואת הממשלה כך שתהיה פונקציונלית. המסמך מציג ארבעה תנאים למערכת החדשה. כארגון אנחנו אומרים שכדי לגרום לאנשים להבין ולפעול, קודם כל צריכים להעיר אותם לבעיה, לסיכון הממשי להרס של המדינה שהמקור שלו הוא מערכת ההפעלה. אי אפשר להפעיל אייפון 17 עם מערכת פעולה של אייפון 1. אבל זה מה שאנחנו עושים פה - לוקחים את מערכת ההפעלה שהייתה פה בשנות החמישים ופעלה על מיליון וחצי אנשים, ומנסים בכוח להפעיל אותה על מדינה עם 10 מיליון אנשים והצבא הכי גדול במזרח התיכון. זה התנאי ההכרחי עליו אנחנו מתחילים לעבוד עכשיו. התנאי השני: אנחנו מבינים שלהפחיד זה לא מספיק וגם מסוכן, אם לא נותנים גם תקווה ויכולת פעולה. אנחנו מבינים שיהיה מאוד קשה לצפות מהאנשים לשנות, כי השיטה מבוססת מאוד. כשהבחרים מגיעים לקלפי הם יכולים לגרום לפוליטיקאים לשנות את הגרסה: אנחנו צריכים לגרום למצב שבו כל קואליציה באשר היא שתקום, תהיה מחויבת לשינוי גרסה. זאת לפני שאמרנו איזו גרסה. הדבר הבא הוא מצב שבו האזרחים דורשים מפוליטיקאים להתחייב למסלול שמתחיל בחקיקת חוק ונגמר במשאל עם שבו העם בוחר שיטת ממשל חדשה. זה מה שיאפשר להתחיל את התהליך מחדש. לשם כך לא צריך לחכות לנס, אלא לשנות היום את האופן שבו אנחנו מתנהלים אחד מול השני.

אליהו בן הרוש: היום הכוונה לפני שאחוז החרדים גדל?

יוג'ין קנדל: כן, כי אם קבוצה אחת תהיה הרוב, זה יהיה מאוחר, הקבוצות האחרות יעזבו. תישאר מדינה שבה יש רוב חרדים והיא לא ניתנת לתפקוד, לדעתי.

אליהו בן הרוש: כיצד זה מתחבר לנקודת המוצא שפתחנו בה לפיה זה בסדר שיש דעות שונות? אני מבין את קו המחשבה אבל האם אין בזה חשיבה לפיה "אני חושב שהם טועים, הם הולכים להיות הרוב, בואו נשנה היום כל עוד אנחנו הרוב".

יוג'ין קנדל: זו שאלה נכונה, אולם אין בדבריי אמירה שהחרדים הם בסדר או לא בסדר, אין לי פחד מהם. החרדים מפחדים להישאר לבד משתי סיבות: הם לא יודעים לנהל את המדינה לבד, ובנוסף אין להם היכולת הכלכלית הביטחונית הנדרשת (טיל עולה יותר מ-2 מיליון דולר).

עידו סורוקה: אתה אומר שאנחנו צריכים לעשות reset אחרי 80 שנה. תזכיר לי כמה שנים לחוקה האמריקאית? 250 שנים עם 23 שינויים. והם לא צריכים לשנות גרסה?

יוג'ין קנדל: הם לא צריכים לשנות גרסה כי כשהם בנו אותה הם חשבו עליה זמן רב. אנחנו לא חשבנו 5 דקות.

עידו סורוקה: אנחנו לא חשבנו, לקחנו מהבריטים.

יוג'ין קנדל: זה מה שאנחנו אומרים. לא עשינו את זה אז, אז בואו נשב כעת ונדון על כך.

עידו סורוקה: אז אתה טוען שזה בסדר לא לעדכן גרסה 250 שנה?

דניאלה קנדל: אבל הרגע טענו שישראל היא לא ארה"ב ולא שווייץ. אנחנו מדינה שחיה בלחץ. אנחנו לא אומרים שניקח שיטה של מדינה אחרת. ההצעה שלנו היא ללמוד אלמנטים, להבין מה אנחנו צריכים. בישראל הבעיה היא ניהולית, יש טעויות קטנות ואנחנו לא מלוכדים, זה מפחיד אותי.

עידו סורוקה: על סמך מה? היית בעתיד וראית שאנחנו עושים טעויות? על סמך סטטיסטיקה שיכולה להשתנות ואין לה בסיס? על סמך הערכות? על סמך מה את אומרת שישראל עושה טעות?

דניאלה קנדל: דיברנו על המנגנון של run on the country שהוא מסכן את העתיד של מדינת ישראל. בחוויה שלי, יש אנשים שעוזבים כל הזמן. השאלה היא מה אחוז הסיכוי שמספיק ישראלים יעזבו כך שבסיס המס לא יהיה מספיק?

עידו סורוקה: אין סיכוי כזה בעולם. אנחנו מונעים מאידיאולוגיה.

דניאלה קנדל: אני חושבת שיש סיכוי כזה כי אני רואה סביבי אנשים שמעבירים את החיים ואת הכסף שלהם. אני לא אומרת שזה יקרה בוודאות, אבל אני כן חושבת שיש סיכוי כזה. ובהינתן שיש סיכוי כזה, אני יכולה לחבר אותו כלכלית, חברתית ומבנית לשורש הזה. אנחנו יכולים להראות את זה. הטענה שלך היא שהמערכת טובה וצריך להחליף את כל האנשים. אנחנו אומרים שגם אם תחליף את כל האנשים, התוצאות לא יהיו שונות כי המערכת מבוססת על בלמים.

עידו סורוקה: אנשים חדשים כן ישנו את המצב, אחרי שילמדו את המערכת ויבינו את הכשלים. אדם שנמצא 30 שנה באותה עבודה לא רואה את הדבשת של עצמו, הוא ממשיך בשלו. קצב החידושים היום הוא מהיר אבל אנחנו גם לעולם לא נדביק את הקצב. החידושים יקדימו אותנו כל הזמן.

זיו ברטפלד: מבקש לשאול שתי שאלות. הראשונה היא האם אתם קוראים לדיון בשיטת ההפעלה שלנו? והאם אתם קוראים לשיטת הפעלה מסוימת או רק לדיון על שיטת ההפעלה. ובכל מקרה, מה הקריאה שלכם לפעולה? מהו המסר שלכם לגבי מה שאנחנו צריכים לעשות מחר?

רון צור: אני ברשותכם רוצה להתייחס, אבל לפני כן אני מציע שנגייס הסכמה לכך שיש סיטואציות בחיים שכדאי לשנות תפיסה. יש למישהו פה ספק לגבי הצורך בשינוי התפיסה הביטחונית והמודיעינית שלנו אחרי השבעה באוקטובר? אני מניח שלא. ברור לכולם שהמילה קונספציה הוכיחה שהיה פה כישלון מאוד גדול. בנוסף, יש הסכמה שמישהו לא עובד במערכת המשפטית ובמערכת הפוליטית. אני לא אומר איך צריך לשנות אבל ברור שצריך לעשות שינוי מבני מבחינה משפטית וצבאית למשל. האמירה שלנו היא שלא יעזור לשנות את הרכיבים. אם לא נסתכל על המדינה כמערכת, אנחנו נפספס. בשבעה באוקטובר האזרחים הרגישו שאין מדינה. לקח חודשים עד שהמערכת התאפסה על עצמה. כשאנחנו מסתכלים על המציאות כרגע אנחנו מבינים שיש פה מכונה שצריך להסתכל עליה מחדש. משהו במבניות של המערכת צריך להשתנות. כך שהתשובה לשאלה אם אנחנו קוראים לשינוי מבני, היא כן. עכשיו זה זמן טוב להתבונן על המציאות ולצאת לרפורמה, שינוי. גם התשובה לשאלה האם לנו יש תפיסה איך לשנות, היא כן. כתבנו מסמך שנקרא "תוכנית אלומות" ושמו אותו על השולחן. אבל אנחנו לא טוענים שזה הפתרון היחיד. לפי "אלומות", המעבר הוא משיטה אוניטרית לפדרלית ואנחנו לא אומרים שזו השיטה היחידה בעולם. אנחנו כן מבקשים שהמדינה תיקח על עצמה אחריות ותיכנס לתהליך של התבוננות פנימית אמיתית ועמוקה. האמירה שלנו כרגע היא להכריח את הפוליטיקאים להיכנס לתהליך פרוצדורלי שבקצה שלו יהיה שינוי מבני. אנחנו לא מסתירים את הדעה שלנו כי אנחנו רוצים להראות שאנחנו רציניים. שאנחנו מבינים בסוגייה של בניית מערכות ממשל, ויש אפשרות אחרת מלבד המודל הנוכחי. עם זאת, אנחנו לא אומרים שזה הפתרון היחיד.

זיו ברטפלד: חוזר על השאלה השנייה שלי - מהי הקריאה לפעולה?

רון צור: אנחנו מאמינים שהולכים לבחירות וזו הזדמנות חשובה. אם נתקע בכרוניקת ההצבעה המיושנת, כל אחד בשלו, זו תהיה לדעתי החמצה היסטורית. כמו אוהדי כדורגל שעולים על האוטובוס לפי הצבע של החולצה. אנחנו מציעים לעצור ולשאול את הנהג לאן הוא נוסע. אנחנו רוצים לייצר דינמיקה ציבורית של כניסה לתהליך של התבוננות פנימית ואחריות לשינוי (אחרי שהיינו לפני שנתיים כפסע ממצב שאין לנו מדינה), אחרת זו תהיה ההחמצה שלנו כעם. ההצעה שלנו היא לייצר מצב שבו הציבור יוצר לחץ על הפוליטיקאים כך שהמפלגות תתחייבנה לתהליך התבוננות שהמטרה שלו היא לצאת עם הצעה קונקרטית לגבי השינויים המדיניים הנדרשים במדינת ישראל. היה לנו חשוב להגיע לפה כי מי שמניע שינויים בעולם, אלה אנשים בגיל שלכם. אלה שהיו במילואים 300 ימים. בנקודה זו יש צורך בעמדה של עצירה והתניה - לא משנה למי נצביע, בתנאי שהוא מתחייב לשינוי מבני. זאת ההצעה שלנו.

זיו ברטפלד: האם יש דמות פוליטית היום שאומרת שהיא מתכוונת לשינוי כזה?

רון צור: ברור שהפוליטיקאים מוזנים מהשנאה וההפרדה. אין סיבה שהם יסכימו לזה.

מס' ישיבה 001/2026

זיו ברטפלד: אחרי ששמענו אתכם, אם נחליט ללכת עם קו המחשבה שלכם, השאלה היא מה אני עושה כשאני יוצא מהחדר?

רון צור: ההצעה שלנו היא רעיונית. שבבחירות הבאות לא נצביע למפלגה אלא נצביע על עדכון גרסה. אנחנו לא מציעים דעה פוליטית. אתן דוגמא מהמחאה החברתית שדרשה צדק חברתי לפני כמה שנים. הציבור יצא לרחוב בלי דעה פוליטית על מפלגה מסוימת.

סיון קורן: היום זה אתגר לצאת לרחוב מבלי שיקטלגו מיד דעה פוליטית ולכן זו סיטואציה פחות ישימה. פעם היה אפשר להפגין אחרת ולמלא את הרחובות.

יוג'ין קנדל: אנחנו לא אומרים שום דבר על הפגנות.

רון צור: האמירה שלנו היא שבהיסטוריה הלא רחוקה, א' הייתה תנועה ציבורית רחבה שידעה לשים על השולחן אג'נדה. ב' הם דרשו מהפוליטיקאים להתעסק עם הנושא בלי קשר לדעות פוליטיות. אנחנו לא אומרים שזה יהיה פשוט, אבל אנחנו חושבים שזה הכרחי. מי שמגיע דינמיקות בדרך כלל זה אנשים צעירים.

יוג'ין קנדל: צריך גם לענות על השאלה של זיו. כשאתה נותן את הקול שלך בקלפי, אתה נותן משהו בעל ערך. מה אתה מבקש בתמורה?

זיו ברטפלד: אני מבקש מדיניות שתתאים לי.

יוג'ין קנדל: מתי אתה מבקש את זה?

זיו ברטפלד: אני מבקש את זה כל יום.

יוג'ין קנדל: בדיוק. ומישהו מקשיב לך? אנחנו ראינו מפלגות שעוברות שלוש-ארבע מערכות בחירות בלי מצע בחירות. לא מבטיחים לך כלום אלא הם רק אומרים "תבחר בי, יהיה בסדר". אתן לך דוגמה של קבוצת רכישה - הן קמו כדי להבטיח את קבלת המוצר הרצוי על ידי הלקוחות. כך המצביעים - כשיש קבוצה של מצביעים שמוכנים לתת לנבחרים שלהם את הקול רק בתנאי שהם מתחייבים להיכנס לקואליציה עם סעיף ראשון בהסכם קואליציוני העוסק בשינוי שיטת הממשל, בדרך שהיא קבועה מראש, כולל חתימה של כל חברי המפלגה. ברגע שזו הדינמיקה, נוצר לחץ על פוליטיקאים. המטרה היא שהפוליטיקאים יסתכלו על המצביעים הצעירים וידעו שאם הם מתחייבים לזה, זה עוזר להם בבחירות. אתם יכולים ליצור את המצב הזה.

סיון קורן: איך יוצרים את זה בהינתן מצב שבו חלק מהמפלגות נבחרות מפריימריז מאוד סגור בעל מעגל בוחרים מסוים, וחלק מהמפלגות בונות את הרשימה על פי רצונו של ראש המפלגה, כך שלדעת הציבור אין השפעה?

עידו סורוקה: או לחילופין, כראש המפלגה יתחייב לסעיף שנדרוש אבל אחרי שהוא יקבל את הקולות בבחירות הוא יעשה ההפך.

יוג'ין קנדל: זה מה שאני רוצה למנוע. הפריימריז לא מעניינים אותי, אלא האם המפלגות יקבלו שלושה מנדטים יותר או שלושה מנדטים פחות.

סיון קורן: אז פוליטיקאים הם לא הקהל שלך, העם הוא הקהל שלך.

יוג'ין קנדל: לגמרי. זה מה שאני אומר. אתם הקהל שלי.

סיון קורן: אבל אנחנו לא הולכים אישית לפוליטיקאים ודופקים להם בדלת.

יוג'ין קנדל: ועוד איד.

נדב גולן: אבל למה לא מודל של פריימריז? למה לא להתארגן בתוך מפלגות קיימות?

רון צור: כי פריימריז מתאים רק למפלגה אחת היום בישראל.

דניאלה קנדל: הרעיון הוא להגיע להתחייבות הדדית מול בוחרים בכמה מפלגות. כשאנחנו מגיעים להסכמים קואליציוניים לגבי תהליך בחינת המערכת, כך שמספיק מפלגות נכנסות לקואליציה עם הצהרה ברורה לגבי ההעדפה הזו. הם מחוקקים את החוק, נכנסים לתהליך של בחינת מערכת ההפעלה של המדינה ומסיימים בהחלטה משותפת - זה המנגנון היחיד שיכול להביא לשינוי במערכת הזאת. כי כמו שאתם אומרים, המערכת הפוליטית כרגע לא עובדת. זה צריך להיות שלנו, וזה רלוונטי לכל הקשת הפוליטיות.

גיל פדלון: מה האינטרס של 120 חברי הכנסת לשנות את המערכת? אין להם אינטרס.

רון צור: אנחנו ישבנו עם כל מי שרואה את עצמו כראש ממשלה. כיום כמות האנשים שמגדירים את עצמם כמתלבטים היא עצומה.

גיל פדלון: נכון. והשאלה היא האם זה מה שיוציא אותם לקלפי?

רון צור: בשונה מבחירות קודמות, אנחנו חושבים שהפעם הבחירות לא בכיס של אף אחד. וההקשבה למה שקורה בציבור ולמה הוא מצפה מהפוליטיקאים, היא גבוהה. כשנפגשו ודיברנו עם מי שרואה את עצמו כראש ממשלה, רובם אומרים שהם הולכים לפי מה שיביא לו בוחרים. זה עצוב לומר שלא מעניינת אותם אג'נדה, אלא מה שמביא בוחרים לקלפי. אם תהיה דינמיקה ציבורית שתציב את ההבנה שהעם דורש בחינה מחודשת של מדינת ישראל אל מול האתגרים הבאים שלה, אין לי ספק שפוליטיקאים ילכו לשם. זה מה שמוביל אותם.

גיל פדלון: נגיד שחבר כנסת כלשהו יתחייב לדבר הזה. מי אוכף אותו?

יוג'ין קנדל: אתה צודק. אנחנו אומרים שצריך שהרבה חברי כנסת יתחייבו לזה. עד החבר האחרון ברשימה. ולא רק במפלגה אחת - כך זה לא יעבוד. מסיבה זו אנחנו רוצים מגוון של דעות שכולם מתחייבים לאותו הדבר. אנחנו לא דורשים דעות פוליטיות אלא עיסוק בתהליך חשיבה, דיון ציבורי והחלטה על פי רוב העם.

מס' ישיבה 001/2026

גיל פדלון: נכון, אבל בסוף הפוליטיקאי מתחייבים רק לשבת כמה שיותר זמן על הכיסא. וכשהוא חושב על מה שמייחד אותו כמפלגה ומביא לו קולות, ההצעה שלכם לא מביאה לו קולות.

יוג'ין קנדל: זה בדיוק מה שאנחנו מנסים ליצור. המהלך הזה יביא להם קולות. ואם הם לא יעמדו בהתחייבות שלהם הבוחרים ידעו שהם משקרים להם.

גיל פדלון: זה לא מעניין אותם.

יוג'ין קנדל: מהניסיון הארוך שלי אני אומר שחלק ניכר מהפוליטיקאים הם אנשים מאוד הגונים שבאו לעשות טוב. השיטה הזאת כופה עליהם התנהגות מסוימת ולכן כשאתה משנה את השיטה, אתה משנה גם את ההתנהגות. האמירה היא שכנראה יהיו עוד בחירות תוך שישה חודשים. אם פוליטיקאי משקר בהזדמנות הזו, לא יצביעו לו שוב.

גיל פדלון: אנשים נוטים לשכוח. למשל בנט, שבעבר חתם על מסמך לפיו הוא התחייב לא לשבת עם X אבל בסוף הוא כן ישב איתו. זו הפרה בוטה אבל היא לא שרפה אותו פוליטית, כי זה לא מעניין את הציבור.

יוג'ין קנדל: אינך צודק. הציבור שהצביע בעבר לא מוכן להצביע לו היום שוב. המצביעים שלו היום הם מצביעים אחרים שלהם אין ברירה אחרת. בהקשר הזה היום, קמה מפלגה שדומה לבנט אך לא מוכנה ללכת איתו, מהסיבה הזו.

אליהו בן הרוש: הטענה הייתה שהמהלך הזה לא שרף אותו פוליטית, אלא רק נקודתית אצל מצביע מסוים.

רון צור: לא נכנס למקרה בנט, נדבר על העקרון. נכון שאי אפשר להבטיח שכל מי שיתחייב למהלך לא ישקר. ההצעה שלנו היא להתחיל עם הבסיס. להבין שיש פה בעיה ולייצר שיח לגבי תיקון. ובמיוחד כשמסתכלים על המגמות קדימה ומבינים שיהיה בלתי אפשרי להתקיים בהמשך.

יוג'ין קנדל: בסקר שעשינו נמצא ש-65% מהחרדים רוצים שינוי בשיטת הממשל. סקר שנעשה על ידי חברה מקצועית, על מדגם מייצג.

גיל פדלון: כשאתה מציג את המודל לראשי מפלגות, מה הוא אומרים?

רון צור: אני ישבתי עם אחד ממי שהוזכר פה כבר, והוא אמר שהוא הולך עם מה שיביא לו מצביעים.

יוג'ין קנדל: ואיך הוא יודע מה מביא לו מצביעים? הוא עושה סקר. הבעיה היא שבסקר שלו השאלה הזו בכלל לא נמצאת.

סיון קורן: הם יודעים יותר טוב מאיתנו מה מביא אנשים לקלפי. הם עושים מיפוי וסקרים וכך הם יודעים מה מעניין את הציבור.

גיל פדלון: השאלה היא עד כמה הציבור חשוף לדבר הזה.

יוג'ין קנדל: זה מה שאנחנו אומרים. זאת הסיבה שאנחנו מדברים לקהלים כמוכם, ואתם מייצגים 200 אלף איש.

סיון קורן: 400 אלף איש.

יוג'ין קנדל: זה כל מה שאנחנו צריכים. אנחנו לחלוטין לא פוליטיים - אנחנו לא אומרים לכם למי להצביע. האמירה שלנו היא שכאתה שם פתק בקלפי, יש לו ערך. אתה לא נותן שום דבר בעל ערך בחינם, תדרוש משהו בתמורה.

רומי פרגר: לשאלתכם איך זה מתחיל, התשובה היא בסלון, בשיחות שאנחנו מנהלים אחד עם השני. הדברים האלה משנים את השיח של כלנו. הרעיון הוא שאתם תצאו מפה ותדברו על הרעיון הזה. אנחנו מאמינים שאם לא נעשה שינוי בקרוב, זה יביא לקריסת המדינה. הדבר שאתם יכולים לעשות זה להיות חלק מהשינוי, להיות חלק מהשיח הזה. רק אם אתם תתחילו את השיח הזה, יש סיכוי שזה יקרה, וזה הדבר הראשון שאתם צריכים לעשות.

יוג'ין קנדל: יש פה חוסר סימטריה מאוד גדול: אם אנחנו טועים והכל יהיה בסדר, גם הממשל יהיה בסדר. אבל אם אנחנו צודקים, וגם אם רק ב-5%, התוצאה היא כל כך הרסנית כך שעלינו לשים את זה בראש סדר העדיפויות שלנו. צריך לזכור שזה קרה ליהודים כבר פעמיים ובגלל אותן הסיבות.

רון צור: אם נצליח להפנים: מספיק עם "ביבי, לא ביבי". בואו נניח לזה ונבין שהשיטה והקונספציות הצבאיות צריכות לעבור שינוי ושיטת הממשקים בין הרשויות צריך לעבור שינוי. אנחנו מבינים שיש פה קרע חברתי - "נמות ולא נתגייס" מול מי שכן מתגייסים ומשלמים מחירים. יש פה פערים כל כך עמוקים שמראים שאנחנו חייבים להיכנס לתהליך עמוק ורציני - ולא נותנים הצבעה למישהו שאומר "כי אני, אז תבחרו בי". אלא הולכים רק אחרי מי שמוכן להתחייב בפני הציבור לשינוי מבני. זה המסר שלנו. השאלה איזה שינוי היא להמשיך.

יוג'ין קנדל: לטובת כלנו. לא לטובת מחנה כזה או אחר. אנחנו מדברים על איחוד. בלי לבקש לוותר על ערכים, אלא הזמנה לשבת יחד לשנות את השיטה שמכריחה אותנו לריב, וניצור שיטה שתאפשר לנו לחיות זה לצד זה עם שיתוף פעולה.

גיל פדלון: זאת אומרת - לא אני ולא אתה, אלא המדינה.

יוג'ין קנדל: לא. יש לומר: גם אני וגם אתה, אבל ביחוד המדינה.

זיו ברטפלד: יש לכם פלטפורמות שבהן אתם נכנסים יותר לעומק? לתוך הדיון של השינויים שאתם עושים ב"אלומות" או מה האלטרנטיבות ל"אלומות"?

רון צור: חלק מהחומרים כבר נשלחו ואתם יכולים גם להיכנס לאתר ISFI.

דניאלה קנדל: ובנוסף אנחנו גם יכולים לייצר דיוני עומק. אם זה מעניין אתכם - אפשר. אנחנו ערוכים לתמוך בכך באיזה אופן שבו תרצו לקחת את זה.

יוג'ין קנדל: אנחנו פה לכל דבר, רק תגידו.

דניאלה קנדל: לא מעניין אותנו להיות הפנים של זה, אלא רק רוצים לנטוע את הזרע של הרעיון. תגידו לנו מה אתם צריכים, אנחנו פה.

סיון קורן: תודה רבה שבאתם. מאוד חשוב, בטח בשנת בחירות, לשמוע עוד שיטות גוונים ורעיונות, ובמיוחד כשזה מגיע עם מנוף. בהתאחדות הסטודנטים אנחנו מקבלים הרבה פניות כאלה ואנחנו נשמח לתת להם במה כדי שנוכל לגבש את עמדתנו. זו שנה אקוטית מבחינת הצעירים כי אומרים שהצעירים יכריעו את הבחירות. אנחנו מקווים שיהיה פה טוב לכולנו. תודה.

מוזמני מכון ISFI יוצאים מהדיון.

מתנאל חגואל: לדעתי הכוונות והמטרה שלהם נכונה, אולם הצורה בה הם התנסחו, יחד עם המימיקות וההערות, יצרו פה אנטגוניזם. אני אישית יצאתי כי לא יכולתי יותר לראות את הדבר הזה. לדעתי ראוי להעביר להם מסר זה. בפעם הבאה שחננו מביאים גוף כזה לדיון, יש להכין אותם לכך שמדובר בראשי אגודות ולא הרצאה לסטודנטים באופן כללי.

סיון קורן: מסכימה איתך. אוסיף כי הייתה הכנה מקדימה ואין לנו שליטה על הכל. פונים אלינו ארגונים רבים וחשוב לנו לתת להם להשמיע את קולם בכדי שנוכל לגבש את עמדת הצעירים, כי אנו רוצים לשים אותם על השולחן של חברי הכנסת. זו המטרה - זו שנת בחירות ומבחינתנו זה הזמן אקוטי לבצע שינויים, לטובת הסטודנטים והסטודנטיות.

מוריה יעיש: בתחילת השנה כשחתמנו על כספי סיוע, החלטנו שלא עוסקים בפוליטיקה.

זיו ברטפלד: אנחנו בפוליטיקה בתפקיד שלנו.

סיון קורן: ההתאחדות אף היא ארגון פוליטי, אך לא מפלגתי.

לירן בסון: יש הבדל בין מפלגתיות לפוליטיות.

זיו ברטפלד: בתחושת השם הגיעו נקיים מדעות פוליטיות. אנו יכולים להסכים או לא להסכים עם תפיסתם. אם אנו עוצרים כל רגע בכדי להעיר הערות פוליטיות, אנו מפספסים את הנקודה.

מתנאל חגואל: אני לא נכנס לגופו של ויכוח, אלא אומר שהם היו יכולים לנהל זאת אחרת.

סיון קורן: אני מקבלת את ההערה ואדאג להעביר להם אותה. טרם החלטנו אם נמשיך את הקו הזה של שיתוף הפעולה, קודם כל מנסים לפתוח את הראש.

יוני מרגוליס: אנצל את ההזדמנות כדי להגיד לכם תודה על האמון שנתתם בי. מזה חודשיים שאני בתפקיד. בנוסף, צריך להגיד תודה על דברים חשובים שמתרחשים בתוך ההתאחדות מבחינת גיוסי עובדים, נהלים, ועוד. אין זה המקום לפרט, רק לומר שאני פה בשבילכם. אתייחס לאורחים שהיו פה - אנו מקבלים פניות רבות מגופים שונים שמדברים על שינוי מבני ואכן יש תנועה משמעותית

בחברה לכיוון זה. אני כאן על תקן המוציא לפועל ואעשה מה שתחליטו. בנימה אישית אציין שיותר ויותר גופים מצטרפים לתנועה זו ובעיניי ראוי שלהתאחדות תהיה אמירה בעניין.

גיל פדלון: לטעמי, יש להביא הנה מגוון גופים, היות ואנו מייצגים 400 אלף סטודנטים.

סיון קורן: אנחנו מתכננים לשים את הנושא על השולחנות ולייצר עמדה לגבי מגוון תחומים, בכדי שנוכל לומר מה הצעירים בישראל צריכים. כך אנו תופסים את תפקידנו, זאת האחריות שלנו. מטרתה היא שיהיה פה טוב יותר גם לאחר שאסיים את תפקידי. נקיים דיון זה בהזדמנות אחרת.

לירן בסון: הנשיאות היא הפורום. יש לנו חלון הזדמנויות לנצל את המומנטום לטובת הסטודנטים. אנו רוצים להגיע מאוחדים, באמירה חד משמעית, מתוך הבנה שאנו כוח. זה בסדר לשמוע דעות שונות ושהיו חילוקי דעות. המטרה היא לעבוד יחד ולגבש אמירה ברורה.

סיון קורן: רוב הנושאים הם בקונצנזוס, כמו יוקר המחיה, תעסוקה, דיור בר קיימא, תחבורה ציבורית ועוד. בנוסף לכך, מנסים לפתוח את הראש על נושאים נוספים, כפי שעשינו היום.

2. קבלת יו"רים חדשים ופרידה מיו"ר יוצא

סיון קורן: ניפרד מיו"רים יוצאים ונקבל יו"רים חדשים: זו הישיבה האחרונה של אורי. ירין מחליף אותו.

ירין שושן: אני ירין, היו"ר חדש של אגודת הסטודנטים באפקה. אני סטודנט להנדסת תוכנה, שנה רביעית.

סיון קורן: גם אריק נכנס לתפקיד וזוהי הישיבה הראשונה שלו.

אריק בידר: אני אריק, שנה ב' בפק"מ (פילוסופיה, כלכלה ומדעי המדינה). בדיוק מתחיל תפקיד יו"ר באגודה של האוניברסיטה העברית.

סיון קורן: בהצלחה בתפקיד לירין ואריק. אנחנו כאן לרשותכם בכל מה שתצטרכו. ועכשיו ניפרד מאורי באהבה גדולה.

אורי שחר: זו הייתה שנה מאתגרת. התפקיד לא מתגמל אבל מאוד מספק. חשוב לי לומר שהעזרה ההדדית פה היא לא מובנת מאליה. יש שיתופיות ורצון שכולם יצליחו, בלי קשר לדעות אישיות, לטובת הסטודנטים שלנו. קיבלתי הרבה עזרה ואני רוצה להודות לכם. אוסיף תודה מיוחדת לסיון ולירין על הליווי המשמעותי. השינוי הגדול אצלנו באגודה הוא שינוי התקנון ובלעדיהם לא היינו מסתדרים. תודה רבה ובהצלחה לירין.

נופר משה: אני שמחה שיצא לי להכיר אותך, אתה חבר טוב ואני מאחלת לך המון בהצלחה בהמשך.

גיל פדלון: אני מאוד מעריך אותך וחבל לי שרק הכרנו, הייתי שמח אם היית יותר מעורב. מאחל הצלחה "באזרחות".

לירן בסון: אומר שהחברות חשובה בפורום הזה ואני מודה שהיית חלק ממנו. מאחל בהצלחה.

סוף קרטיס: אורי הוא מסוג האנשים שבעיקר עושה לביתו, דואג ומסור לסטודנטים שלו. שמחתי להכיר ובהצלחה בהמשך.

ליאור ארד: הכרנו רק לאחרונה ואני מרגישה הפסד שלא הכרתי אותך לפני כן. מקווה שנישאר בקשר ומאחלת בהצלחה.

ירין שושן: אני מכיר את אורי כבר 4 שנים והעשייה שלו משמעותית. הוא קידם ושיקם והביא אותנו למקום שאליו הגענו.

מנדל וגנר: גם אני הכרתי את אורי לפני כמה ישיבות ומיד התרשמתי מהאופן שבו הוא דואג לסטודנטים שלו. מאחל שהמורשת שלך תימשך.

גל שינוטר: נהניתי מאוד מהתקשורת איתך ומחכה לגלות איך תתפתח, בטוחה שתמשיך לעשות טוב. מקווה שאתה גאה בעצמך.

סיון קורן: בתחילת התפקיד הגדרת לעצמך את הדברים החשובים שאתה רוצה לקדם ואני חושבת שעמדת בכולם. השנה נגמרה ונראה מה אתה משאיר אחריד, מורשת מרשימה. ירין נכנס לנעליים גדולות. הרמת את האגודה כמה רמות והצלחת לעשות שיפורים משמעותיים במבנה המורכב שהיה. לפעמים הסדר המבני הכי חשוב בשביל להבטיח את התפקוד של האגודה דורות קדימה. העשייה מתוך מחשבה על היום שאחרי, והדאגה להשאיר תשתית נוחה לבא בתור בתפקיד, והכל מתוך דאגה עמוקה ואמיתית לסטודנטים - הכל מעיד על מה שאתה. מאחלת לך בהצלחה. בהצלחה גם לירין, אנחנו כאן בשבילך.

3. אישור נוסח מחודש לכתבי שיפוי דח"צים באלחון – דיון והצבעה

סיון קורן: קיבלתם את החומרים מראש. לפני כמה חודשים אישרנו כתבי שיפוי. הדח"צים הציפו בפנינו שני פערים. הסבר לשיפוי: לכל נושאי המשרה וההתאחדות יש ביטוח נושאי משרה ובמקרה של תביעה מפעילים ביטוח. במקרים ספציפיים בהם הביטוח לא מכסה, החברה יכולה להפעיל שיפוי ולשפות את הדח"צ על האחריות שהוא לוקח על עצמו במסגרת כהונתו כדירקטור בחברה, בתנאים מסוימים המוגדרים בכתב השיפוי. על הדח"צ לפעול בתום לב, לא לרעת החברה, לא במרמה וללא הפרת אמונים. לצד דברים אלה, קיימות מספר תביעות שנמצאות בחברות הכלכליות. האחריות על הדח"צים שלנו היא כפולה ומכופלת, בין היתר בשל העובדה שכל אחד מהם לקח לעצמו כהונה נוספת כדירקטור מטעם אלחון בחברות בנות שלנו. זוהי אחריות גדולה על הכתפיים של הדח"צים שלנו מבלי שאנחנו משפיים אותם על כך. לכן אני מבקשת לשפות אותם על כך, כדי שבמקרה של תביעה, הדח"צים לא יצטרכו להוציא את הכסף הזה מהכיס שלהם. כמובן שמדובר בתרחיש קיצוני ולא סביר, אך אפשרי. הפער השני: הבקשה היא להגדיל את גובה השיפוי מעד 2 מיליון לעד 5 מיליון שקלים. בפועל לא מגיעים לסכומים האלה, בדרך כלל סוגרים לפני כן בעסקאות וזה לא מגיע לסכומים האלה. למעט שני אלה, שאר השינויים הם קטנים וסמנטיים.

סוף קרטיס: מה המהות של ההעלאה מ-2 ל-5 מיליון?

סיון קורן: אלחון נמצאת בסיכון גבוה ביחס לחברות אחרות שנמצאות בבעלות ההתאחדות, כי היא עשתה השקעות מרחיקות לכת.

וובה מושנוי: כמה תביעות יש עכשיו סך הכל?

סיון קורן: יש שלוש תביעות. אחת אישית נגדי אז אני שמה אותה בצד. אחת נגד אלחון והשנייה נגד אלחון וקרן אלחון. סך הגובה הכולל של התביעות הוא קצת יותר משני מיליון שקלים.

מתנאל חגואל: חשוב להבהיר שזה על הדח"צים.

סיון קורן: זה רק על הדח"צים. הדירקטורים לא מקבלים גמול. מדובר על נושאי משרה בחברות שאתם מינייתם לפני כמה חודשים. חייבת להעיד שהם עושים עבודת קודש. זו ההמלצה שלי.

מתנאל חגואל: שינויים נעשו על ידי היועמ"ש של ההתאחדות.

סיון קורן: כמובן, בתיאום איתם.

סוף קרטיס: מתי היו התביעות?

סיון קורן: שתי תביעות מהחודש האחרון והתביעה נגדי היא מסוף מאי, אבל היא לא רלוונטית לדיון על הדח"צים.

סוף קרטיס: מה ההערכה המשפטית לסיכויי התביעה?

סיון קורן: אנחנו בשלב של כתבי הגנה ולכן אני לא מרחיבה בפורום הזה. אחרי שכתבי ההגנה יצאו במלואם אספר לכם הכל. זה גם יהיה מפורסם לציבור.

יוני מרגוליס: רו"ח שי סופר, מבקר הפנים, נמצא איתנו בזום. כתבי ההצבעה נמצאים אצלו במייל. אני עובר להצבעה על אישור נוסח מחדש לכתבי שיפוי דח"צים ב"אלחון".

הצבעה: אוני' תל אביב – בעד. האוני' הפתוחה – לא נוכח. אוני' בר-אילן – בעד. האוני' העברית – בעד. הקריה האקדמית אונו – לא נוכח. אוני' חיפה – לא נוכח. אוני' בן גוריון – בעד. אוני' אריאל – בעד. אוני' רייכמן – בעד. המרכז האקדמי פרס – בעד. המסלול האקדמי המכללה למנהל – בעד. מכון טכנולוגי HIT – לא נוכח. מכללת אשקלון – לא נוכח. המכללה האקדמית סמי שמעון – לא נוכח. רופין – לא נוכח. בית ברל – בעד. תל חי – לא נוכח. ספיר – לא נוכח. עמק יזרעאל – בעד. המרכז האקדמי לב – בעד. מכללת אפקה – בעד. המרכז האקדמי למשפט ועסקים – לא נוכח. האקדמית ת"א-יפו – בעד. הרב תחומי ירושלים – לא נוכח. לוינסקי-וינגייט – לא נוכח. סמינר הקיבוצים – בעד. שנקר – בעד. בראודה – לא נוכח. כנרת – בעד. נתניה – בעד. גליל מערבי – בעד. הרצוג – בעד. מכללת קיי – בעד. אורנים – לא נוכח. אחוה – לא נוכח. בצלאל – בעד. דוד ילין – בעד. שערי מדע ומשפט – לא הצביע. מכללת עזריאלי – בעד. המכללה הטכנולוגית ב"ש – לא נוכח.

מס' ישיבה 001/2026

האקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים – לא נוכח. סיו"ר ההתאחדות – בעד. יו"ר ההתאחדות – בעד.

186.62 מנדטים בעד. 0 מנדטים נגד. 0 מנדטים נמנעים.

החלטה: חברי הנשיאות אישרו ברוב קולות את הנוסח המחודש לכתבי שיפוי דח"צים
ב"אלחון".

סיון קורן: תודה רבה לכולם. מעדכנת שב-25/3 יתקיים כנס "מחליפים מילה" בבית הנשיא. הנשיא
הזמין אותנו באופן אישי, שריינו מקומות ליו"רים של אגודות סטודנטים.

הישיבה ננעלה

מוסד	מנדטים	אישור נוסח מחודש לכתבי שיפוי דח"צים באלחון
אוניברסיטת תל אביב	28.03	בעד
האוניברסיטה הפתוחה FTE (ללא מכללת ר"ג)	23.52	לא נוכח
אוניברסיטת בר - אילן	22.60	בעד
האוניברסיטה העברית	21.77	בעד
הקריה האקדמית אונו	20.15	לא נוכח
אוניברסיטת חיפה	19.22	לא נוכח
אוניברסיטת בן גוריון	18.66	בעד
אוניברסיטת אריאל	14.158	בעד
אוניברסיטת רייכמן	9.66	בעד
מרכז אקדמי פרס	8.43	בעד
המסלול האקדמי המכללה למנהל	8.00	בעד
מכון טכנולוגי חולון - HLT	6.13	לא נוכח
מכללת אשקלון	5.73	לא נוכח
המכללה האקדמית סמי שמעון	5.64	לא נוכח
רופין	5.51	לא נוכח
בית ברל	5.31	בעד
תל חי	5.07	לא נוכח
ספיר	5.01	לא נוכח
עמק יזרעאל	4.68	בעד
המרכז האקדמי לב	4.37	בעד
אפקה - המכללה האקדמית להנדסה בת"א	4.32	בעד
המרכז האקדמי למשפט ולעסקים	4.19	לא נוכח
אקדמית תל אביב יפו	4.11	בעד
הרב תחומי (הדסה)	4.03	לא נוכח
לוינסקי - וינגייט	4.03	לא נוכח
סמינר הקיבוצים	3.86	בעד
שנקר	3.76	בעד
בראודה	3.54	לא נוכח
כנרת	3.16	בעד
נתניה	3.14	בעד
גליל מערבי	3.03	בעד
הרצוג	3.79	בעד
מכללת קיי	3.00	בעד
אורנים	2.74	לא נוכח
אחזה	2.63	לא נוכח
בצלאל	2.57	בעד
דוד ילין	2.43	בעד
שערי מדע ומשפט	2.33	לא הצביע
מכללת עזריאלי	1.80	בעד
המכללה הטכנולוגית ב"ש	1.47	לא נוכח
האקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים	1	לא נוכח
סיו"ר ההתאחדות	1	בעד
יו"ר ההתאחדות	1	בעד
בעד	186.62	בעד
נגד	0	נגד
נמנע	0	נמנע
סה"כ	308.56	186.62
מספר חברי הנשיאות המצביעים/ות בעד	43	25
נגד		0
נמנע		0
מסומן בצהוב - כתב הצבעה		
מסומן בכתום - כתב הצבעה של מי שנכחו בישיבה		

החלטות

מ	החלטה	חלוקת קולות
1	חברי הנשיאות אישרו את הנוסח המחודש לכתבי שיפוי דח"צים ב"אלחון"	ברוב קולות

יו"ר ההתאחדות _____ תז _____ חתימה _____

חבר ועד _____ תז _____ חתימה _____

חבר ועד _____ תז _____ חתימה _____